

टिळक महाराष्ट्र विद्यापीठ, पुणे

बी. ए. - (विशारद) सामाजिकशास्त्रे/ योग

परीक्षा : मे - २०१६

प्रथम वर्ष – द्वितीय सत्र

विषय:- समाजशास्त्राची ओळख (भाग-२) (SCG – 201)

दिनांक : २६/५/२०१६

गुण : ६०

वेळ : दृ. २.०० ते ४.३०

सूचना : १. सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
२. उजवीकडील अंक त्या प्रश्नांचे गुण दर्शवितात.
३. उत्तरपत्रिकेत प्रश्नपत्रिकेतील प्रश्नक्रमांक लिहिणे आवश्यक आहे.

प्र.१. योग्य शब्द निवडन गाळलेल्या जागा भरा.

(१०)

- १०) १९६९ साली भारतामध्ये ----- ची झालेली स्थापना ही समाजशास्त्राच्या विकासाला चालना देणारी ठरली.

प्र.२. पुढील प्रश्नांची सविस्तर उत्तरे लिहा. (कोणतेही तीन) (३०)

- १) कुटुंब म्हणजे काय? कुटुंबाची वैशिष्ट्ये आणि कार्ये लिहा.
  - २) शिक्षणाचा अर्थ, महत्त्व आणि उद्दिष्टे लिहा.
  - ३) राज्य म्हणजे काय? राज्य अस्तित्वात येण्यासाठी आवश्यक घटक कोणते?
  - ४) श्रमविभागणी म्हणजे काय? श्रमविभागणीचे प्रकार आणि फायदे-तोटे विशद करा.
  - ५) सामाजिक परिवर्तनाचा अर्थ सांगून परिवर्तनास जबाबदार असणाऱ्या अंतःस्थ व बहिःस्थ प्रक्रिया स्पष्ट करा.

प्र.३. पुढील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन) (१०)

- १) स्त्री-पुरुष लिंगभेद आणि समाज यावर टिपण लिहा.
  - २) विवाहाची व्याख्या आणि वैशिष्ट्ये लिहा.
  - ३) धर्माची संकल्पना स्पष्ट करा. धर्माची कार्ये लिहा.
  - ४) सामाजिक संस्थांची पाच कार्ये स्पष्ट करा.

प्र.४. टिपा लिहा. (कोणत्याही दोन) (१०)

- १) समाजशास्त्र आणि सामाजिक समस्या
  - २) राष्ट्र, राष्ट्रीयत्व आणि राष्ट्रवादाचा अर्थ
  - ३) धर्म आणि शिक्षण
  - ४) बाजारपेठेचे प्रकार

Translation in English

Sub: Introduction to Sociology (Part - 2)(SCG - 201)

Instructions:

- 1) All Questions are Compulsory.
  - 2) Figures to the right indicate full marks.
  - 3) In the case of any doubt the Marathi version shall be held to be authentic and final.
  - 4) While writing answers the respective question numbers must be mentioned in the Answer Book.

Q.1. Fill in the blanks with the correct option. (10)

Q.2. Answer the following questions in detail. (Any Three) (30)

- 1) What is meant by family? Describe the special features and functions of family.
  - 2) Explain the meaning, objectives and importance of education.
  - 3) Define state. Explain elements of state.
  - 4) What is division of labour? Describe types, merits and demerits of division labour.
  - 5) What do you mean by social change? Explain internal and external processes responsible for social change.

Q.3. Answer the following questions in brief. (Any Two) (10)

- 1) Write a note on 'Gender Discrimination and society'
  - 2) Define marriage and state the special features of marriage.
  - 3) What is religion? Explain the functions of religion.
  - 4) State any five functions of social institution.

Q.4. Write short notes. (Any Two) (10)

- 1) Sociology and social problems.
  - 2) Nation, Nationality & Nationalism
  - 3) Religion and education.
  - 4) Types of market.